2019-101

Nota Sint-Pieters-Leeuw Zuunkouter

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

24-9-2019

Titel: Nota Sint-Pieters-Leeuw Zuunkouter

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Paulien Fonteyn

Projectcode bureauonderzoek: 2017B170

Bekrachtigde archeologienota:
https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/2176

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2019I80

Intern projectnummer: 2019.101

Locatiegegevens: Vlaams-Brabant, Sint-Pieters-Leeuw

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 143946 en Y: 164751; X: 143830 en Y: 164712

Oppervlakte plangebied: ca. 9582,2m²

Kadastergegevens: Sint-Pieters-Leeuw, afdeling 2, sectie E, perceel nr. 258A3 (deel), 258P, 258W2, 259M2, 259R2 (deel), 259S2 (deel) en 266L9 (deel) (zie figuur 5)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Paulien Fonteyn (assistent-archeoloog) en Patrick Borms (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 24-09-2019

© Acke & Bracke bvba, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke-Waas. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING 4

1.1. WETTELIJK KADER 4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT 4
1.2.1. VRAAGSTELLING 4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN 5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE 8
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE 8
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK 9
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN 9
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING 9
1.3.5. SELECTIE BRONNEN 9

2. ASSESSMENT 13

2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW 13
2.2. ASSESSMENT SPOREN 17
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN 22
2.4. ASSESSMENT STALEN 23
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE 24
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES 25
2.7. SYNTHESE 28
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON 28
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN 28

3. SAMENVATTING 30

4. BIBLIOGRAFIE 31

5. BIJLAGES 32

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Sint-Pieters-Leeuw Zuunkouter, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota[1] bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen bij de archeologienota was volgende vraagstelling opgenomen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

[1] https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2176

1.2.2. Randvoorwaarden

Het terrein werd voor de aanvang van het proefsleuvenonderzoek vrijgemaakt van obstakels. De bestaande bebouwing werd hierbij gesloopt en de bestaande bomen werden verwijderd. Ter hoogte van het voormalige gebouw aan de Bergensesteenweg nummer 276A en de directe zone rondom (ca. 760m²) kon geen archeologisch vooronderzoek gebeuren wegens bodemverontreiniging (asbestvervuiling). Ook in het noordoosten, ter hoogte van het voormalige gebouw met huisnummer 268 was een verstoorde zone (ca. 125m²) aanwezig. Door de aanwezigheid van een propaantank kon deze zone niet worden onderzocht. Het vooropgestelde sleuvenplan uit het programma van maatregelen bij de bureaustudie werd op vraag van de initiatiefnemer gewijzigd waarbij rekening gehouden werd met de inplanting van de toekomstige gebouwen. In het oostelijke deel van het projectgebied was een verharde parking aanwezig. Hier werd geopteerd voor kortere proefsleuven met dubbele breedte. Bovendien bleek ook hier de verstoringsgraad aanzienlijk te zijn. Het aangepaste sleuvenplan had een goede spreiding en dekkingsgraad van het volledige plangebied om zodoende een correcte uitspraak te kunnen doen naar het archeologisch potentieel.

Figuur 1 Zicht op het zuidelijke deel van het plangebied vanuit het westen.

Figuur 2 Zicht op het noordelijke deel van het plangebied vanuit het westen.

Figuur 3 Zicht op het zuidoostelijke deel van het plangebied met de verstoorde en vervuilde (asbest) zone ter hoogte van het voormalige gebouw met huisnummer 276A.

Figuur 4 Zicht op de oostelijke verharde zone met steenslag van de voormalige parking.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 9 parallelle noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerde sleuven. Het sleuvenplan zoals opgenomen in het programma van maatregelen bij de bureaustudie werd op vraag van de initiatiefnemer gewijzigd zodat de toekomstige gebouwen zoveel mogelijk werden vermeden. Er werden aldus 8 oostnoordoost-westzuidwest georiënteerde sleuven aangelegd in het westelijke deel van het plangebied en drie brede noordnoordwest-zuidzuidoost georiënteerde sleuven in de oostelijke verharde zone. Twee zones konden archeologisch niet worden onderzocht. Het gaat om een uitgestrekte zone van ca. 760m² ter hoogte van het voormalige gebouw met huisnummer 276A. Hier werd asbest en bodemverontreiniging geattesteerd waardoor de sloop gepaard ging met een sanering van het terrein op deze locatie. Daarnaast kon in het noordoostelijke deel van het terrein een zone van ca. 125m² niet worden onderzocht wegens de aanwezigheid van een propaantank. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden in totaal 2 kijkvensters aangelegd, zowel om geattesteerde sporen te verifiëren als om de afwezigheid van archeologische relicten te kunnen bevestigen. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze gedicht.

Het totale plangebied is ca. 9582,2m² groot en werd grotendeels vrijgemaakt van obstakels. Er werden echter twee niet-onderzoekbare zones vastgesteld met een oppervlakte van ca. 760m² en 125m². De onderzoekbare zone was bijgevolg nog 8697,2m² groot. Hiervan werd 957,6m² (11%) onderzocht door middel van proefsleuven en 11,7m² (0,1%) door middel van kijkvensters. De in de Code van Goede Praktijk vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% werd daarmee dus net niet bereikt (11,1%). Toch kon deze dekking een representatief beeld werpen op de archeologische verwachtingen van het terrein.

Het onderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. Aangezien er geen aanwijzingen waren dat er bij het aanleggen van de werkputten in de lagen die het archeologische niveau afdekken resten van een archeologische site aanwezig waren waarvoor metalen vondsten relevante informatie opleveren, werden deze lagen niet onderzocht met een metaaldetector. De aangelegde vlakken, de storten van sleuven en de sporen werden wel onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus, dit leverde geen relevante

archeologische vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond, en in zones waar schijnbaar geen sporen voorkwamen werd een representatief deel uitgebreid om de daadwerkelijke afwezigheid van sporen te verifiëren. Hierbij werden slechts één grondspoor aangetroffen alsook een groot aantal verstoringen van recentere datum. Alle sleuven, sporen en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon COOLPIX W300. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen in de archeologische sporen. Er werden geen stalen genomen, gezien hiertoe geen relevante contexten werden aangetroffen. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden zes referentieprofielen geplaatst, verspreid over het volledige terrein.

De proefsleuven werden aangelegd op meerdere niveaus, meer bepaald op het niveau van de C-horizont, onder de teelaarde en in het colluviaal pakket, waarbij de sleuven telkens stelselmatig en laagsgewijs verdiept werd om de eventuele aanwezigheid van sporen te controleren. Deze werkwijze werd gehanteerd aangezien in de profielopbouw aanwijzingen waren voor een fasering in de colluviale afzettingen (zie 2.1. aardkundige opbouw). De ouderdom van de afzettingen was niet te achterhalen door het ontbreken van sporen en vondstmateriaal binnen dit pakket.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op woensdag 18 september 2019 in zonnige en droge weersomstandigheden. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Bekaert-grondwerken. Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider en assistent-aardkundige, Paulien Fonteyn als assistent-archeoloog. Een landmeter van MEET-het stond in voor het opmeten van de sleuven, profielen en hoogtes, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Paulien Fonteyn.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

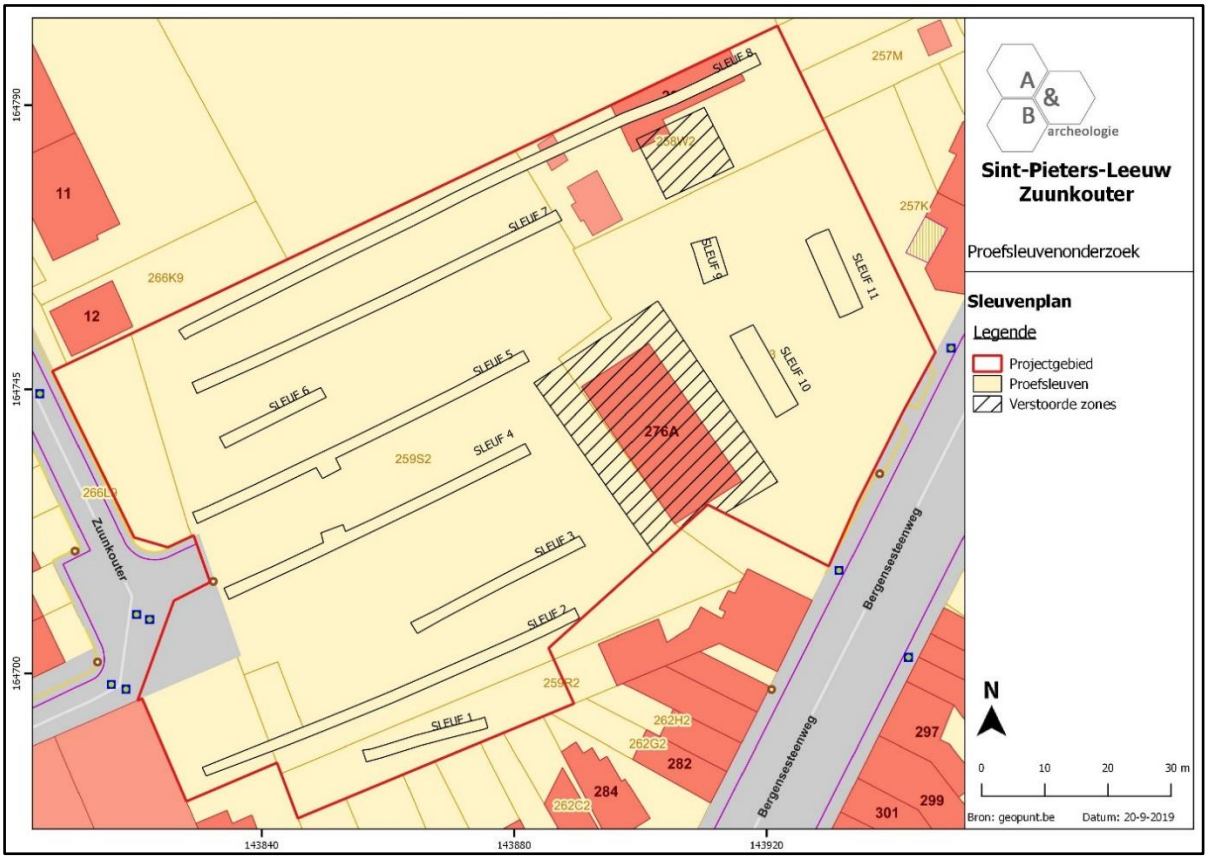
1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

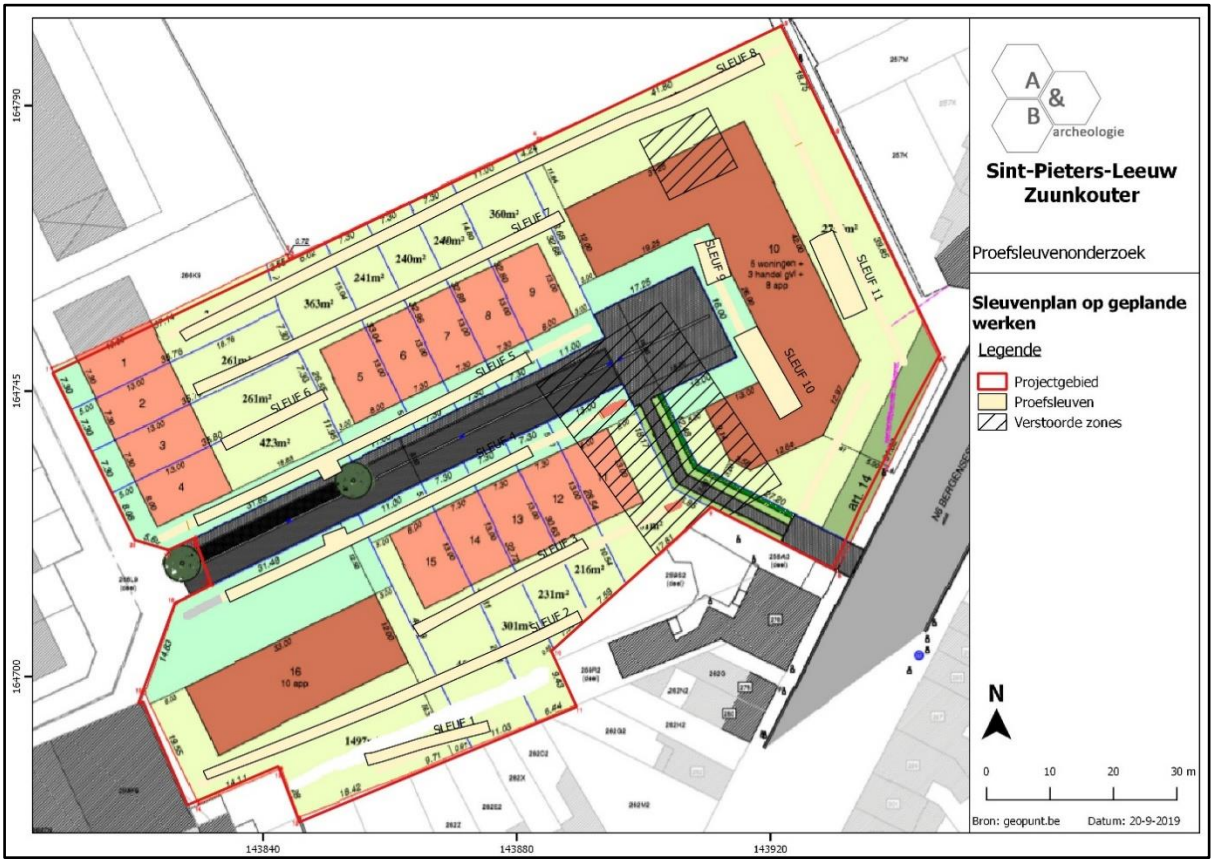
1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota[2] van deze site werd als voornaamste bron aangewend.

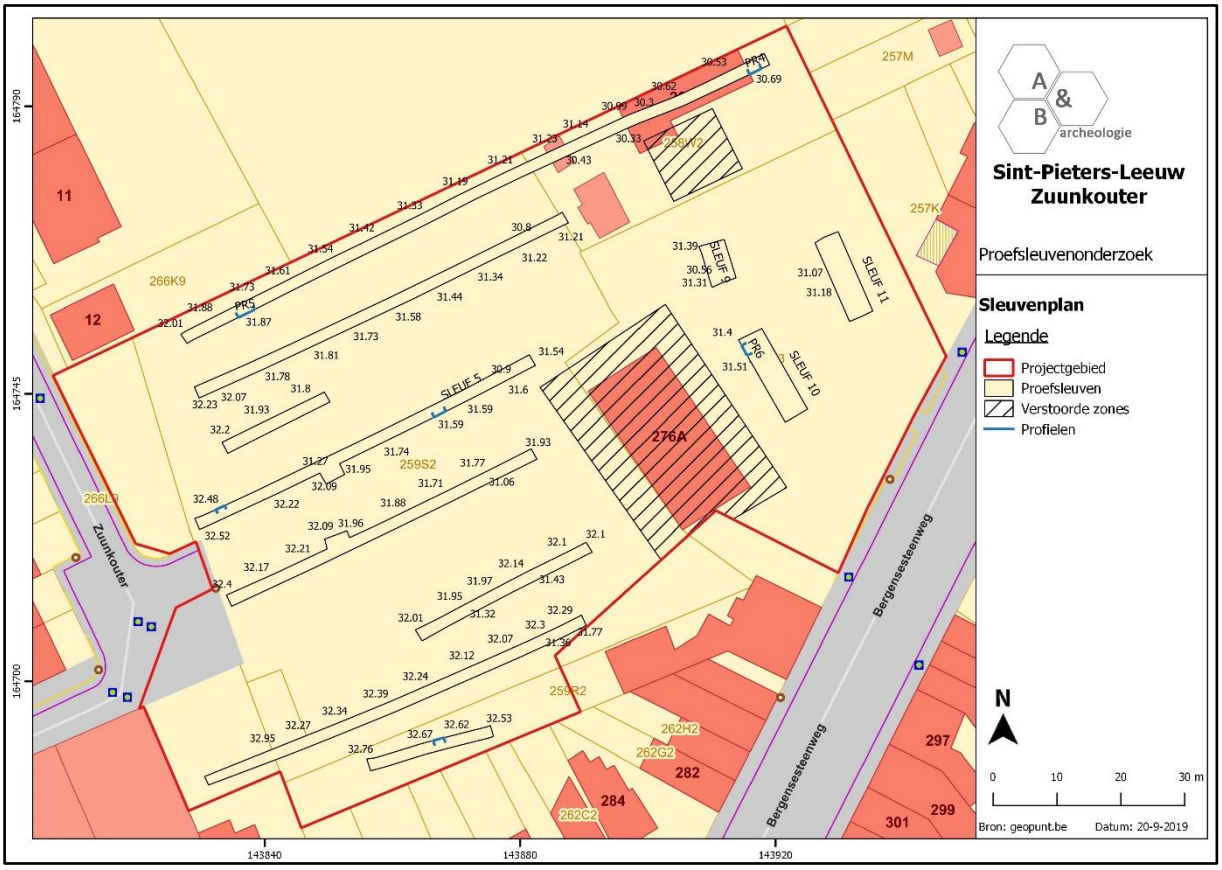
[2] https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2176

Figuur 5 Algemeen sleuvenplan geprojecteerd op het GRB met aanduiding van de niet-onderzoekbare zones (bron: geopunt.be).

Figuur 6 Algemeen sleuvenplan geprojecteerd op de geplande werken (bron: initiatiefnemer).

Figuur 7 Algemeen sleuvenplan met hoogte-indicaties en locatie van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Aanleg van de proefsleuven.

Figuur 9 Aanleg van de proefsleuven ter hoogte van de voormalige parking met een aanzienlijk verstoord pakket.

Figuur 10 Opmeten van de proefsleuven.

2. Assessment

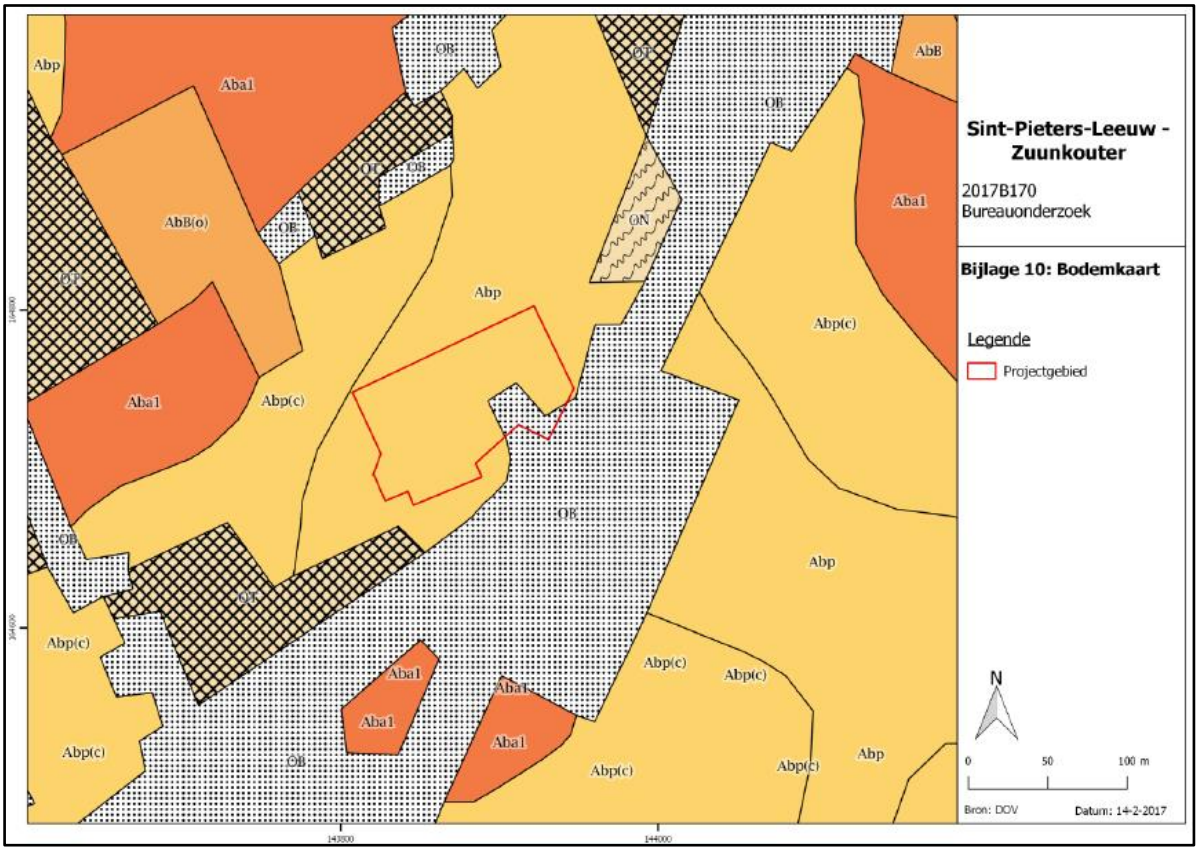
2.1. Aardkundige opbouw

De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van 6 bodemprofielen: 1 in sleuf 1 (zuidwest), 2 in sleuf 5 (west en centraal), 2 in sleuf 8 (noordwest en noordoost) en 1 in sleuf 6 (oost).

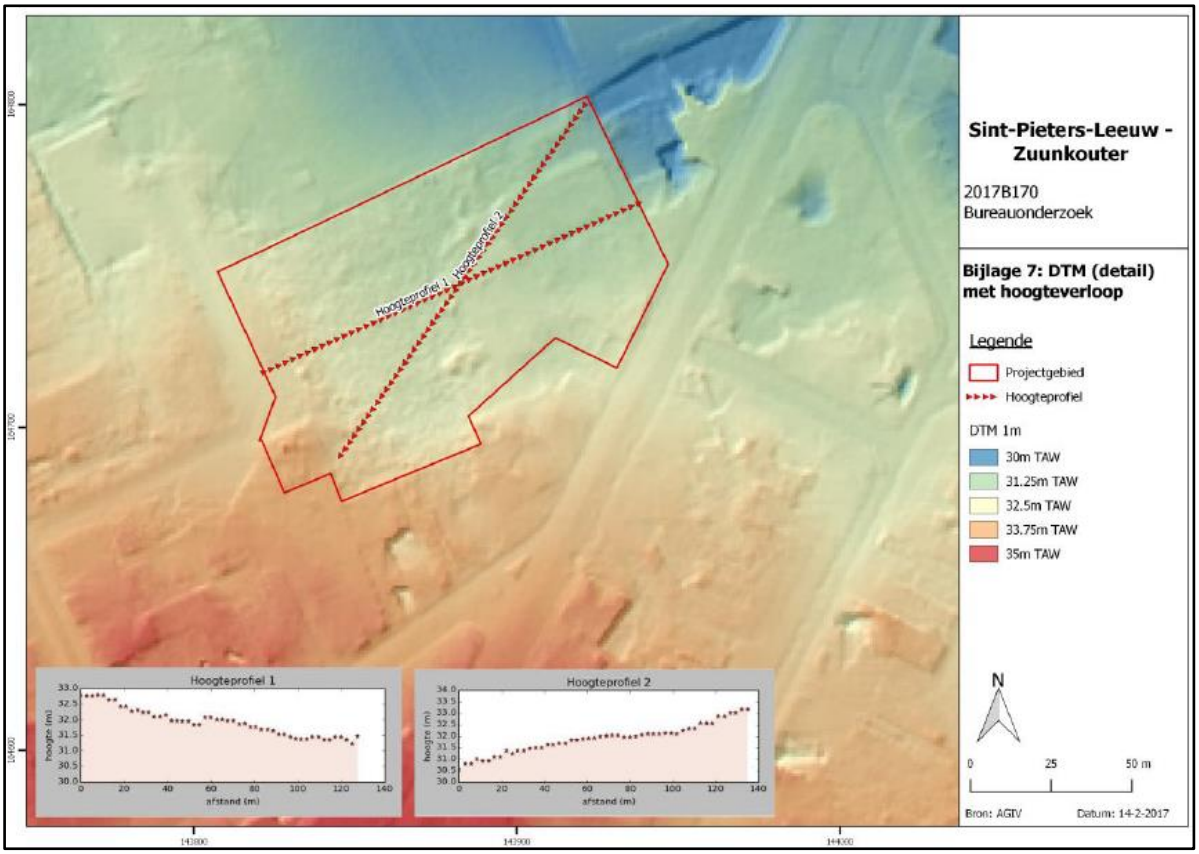
Op de bodemkaart worden ter hoogte van het projectgebied twee bodemtypes aangegeven. Het grootste deel van het plangebied wordt gekarteerd als Abp-bodem. Dit bodemtype kenmerkt zich als een droge leembodem zonder profielontwikkeling. Een dergelijke bodem komt voor in colluviale, droge leemdepressies. De gronden bestaan uit leemmateriaal geërodeerd van op de hoger liggende plateaugronden. Het grootste deel van het plangebied kan dus omschreven worden als een dergelijke droge colluviale bodem in de uitloper van het plateau in de richting van de samenvloeiing van de Zuunbeek en de Zenne. Verder wordt een klein gedeelte van het projectgebied, ter hoogte van de voormalige bebouwing gekarteerd als OB-bodem. Dit zijn bebouwde zones waarbij het oorspronkelijke bodemprofiel door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd werd.

Tijdens de aanleg van de proefsleuven en de studie van de verschillende bodemprofielen kon worden vastgesteld dat binnen het plangebied algemeen eenzelfde bodemtype voorkomt, overeenkomstig met de gegevens verkregen uit de bodemkaart. Het gaat om een Ap – colluvium – C profiel waarbij er zich meteen onder de 20 à 35cm dikke Ap-horizont een verbruind, lemig colluviaal pakket bevindt. Hieronder situeert zich de C-horizont die gekenmerkt wordt door een bruinige kleur en lemige textuur. Bij toenemende diepte kunnen ook blekere banden in de C-horizont worden onderscheiden. In sleuf 10 (zone van de voormalige parking) werden bovenaan verschillende lagen steenslag en beton aangetroffen met een dikte van samen ca. 35cm. Hieronder bevond zich een Ap-horizont waarvan de ondergrens een recht verloop kende. Het gaat vermoedelijk om een eerder afgraving ter hoogte van de C-horizont. De C-horizont werd geattesteerd vanaf een diepte van ca. 65cm.

De archeologische sporen werden aangetroffen op het niveau van de C-horizont. Deze bevond zich tussen +31,27m TAW in het westen, +30,52m TAW in het noorden, +30,56m TAW in het oosten, +31,43 in het zuiden en +30,9m TAW centraal. Er is dus sprake van een geleidelijke helling van noordoost naar zuidwest.

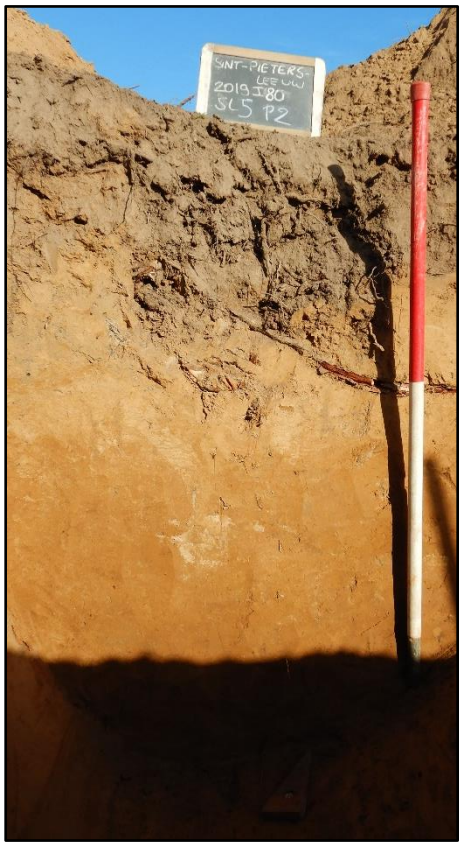

Figuur 11 Weergave van het projectgebied op de bodemkaart (Figuur overgenomen uit de bureaustudie, bron: DOV).

Figuur 12 Weergave van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Figuur overgenomen uit de bureaustudie, bron: geopunt.be).

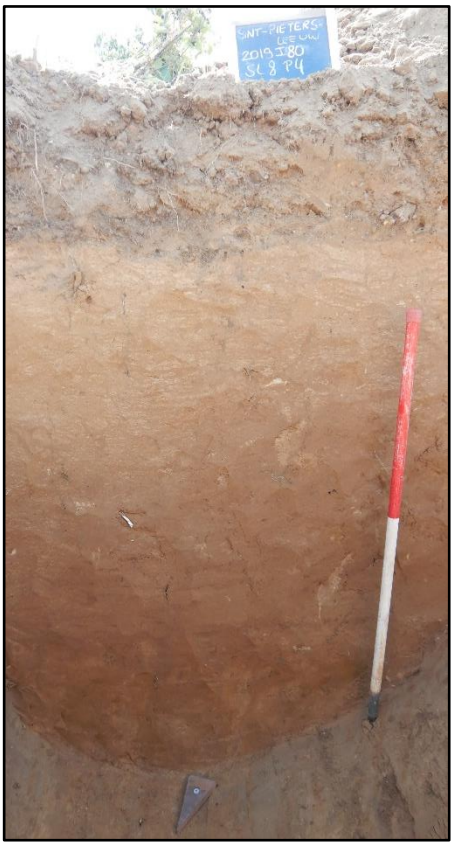

Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1.

Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 5.

Figuur 15 Profiel 3 in sleuf 5.

Figuur 16 Profiel 4 in sleuf 8.

Figuur 17 Profiel 5 in sleuf 8.

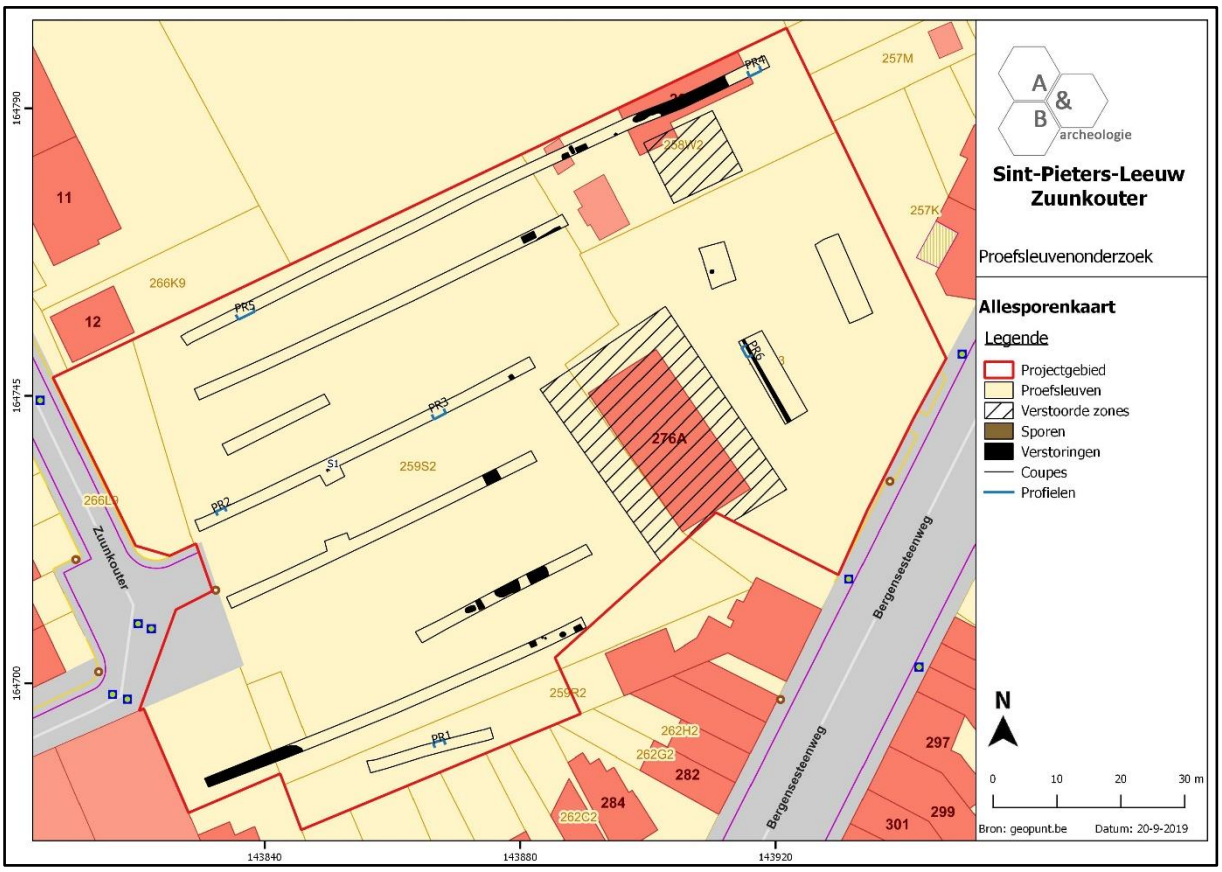

Figuur 18 Profiel 6 in sleuf 10.

2.2. Assessment sporen

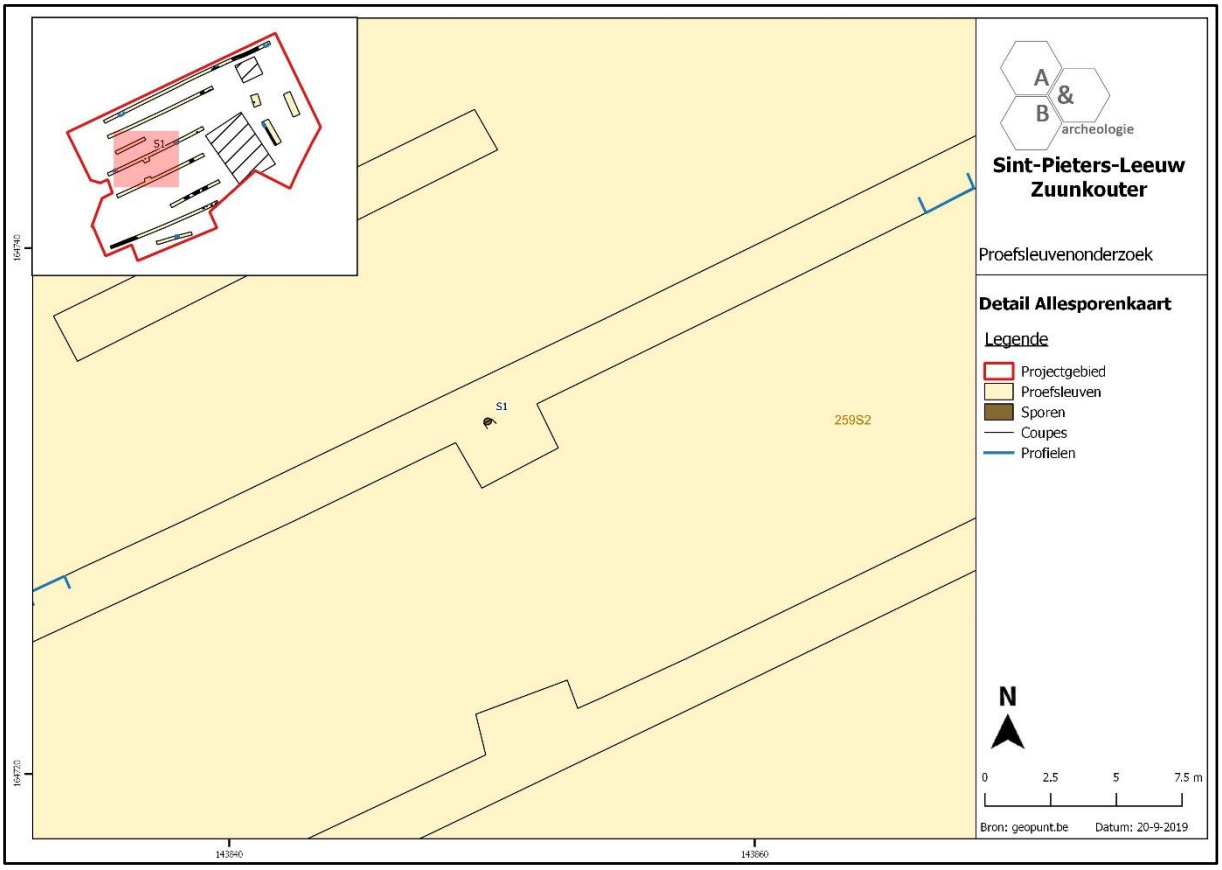
Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd slechts één relevant grondspoor aangetroffen. Het gaat om een paalkuiltje, aangesneden in sleuf 5. De sleuf werd via een kijkvenster uitgebreid om te controleren of er nog sporen in de nabije omgeving aanwezig waren. Dit bleek niet het geval te zijn. Het geïsoleerde spoor vertoont een ronde vorm en diameter van ca. 30cm. De vulling wordt gekenmerkt door een grijze kleur en lemige textuur waarin een relatief grote hoeveelheid houtskool was opgenomen. In coupe vertoont het spoor een diepte van ca. 25cm. Wegens het ontbreken van vondstmateriaal kon geen datering worden voorgesteld.

Verder werden over het gehele plangebied diverse grote en kleine verstoringen van recente aard vastgesteld. Het gaat om puinlagen en puinkuilen. In verschillende puinkuilen werd een grote hoeveelheid glasafval aangetroffen, waaronder flesjes van de nabijgelegen brouwerij Belle-Vue. De verstoringen situeren zich hoofdzakelijk ter hoogte van de voormalige bewoning en de parking.

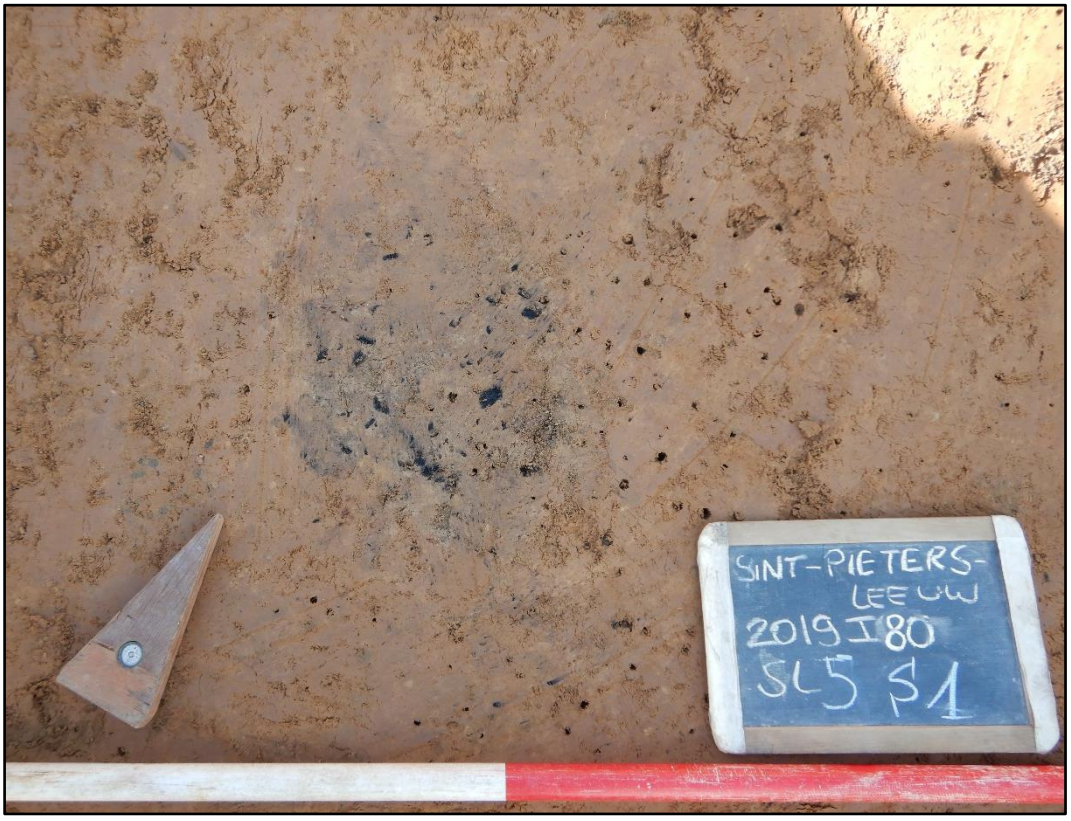
De sporenlijst kan geraadpleegd worden in bijlage.

Figuur 19 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 20 Detail van het algemene sporenplan ter hoogte van spoor 1, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 21 Vlakfoto van spoor 1 in sleuf 5.

Figuur 22 Coupe op spoor 1 in sleuf 5.

Figuur 23 Zicht op enkele recente verstoringen in sleuf 3.

Figuur 24 Zicht op sleuf 4 vanuit het oosten.

Figuur 25 Zicht op sleuf 7 vanuit het oosten; rechts een kriek Belle-Vue flesje uit één van de recente kuilen.

Figuur 26 Zicht op een grote verstoring in sleuf 8, ter hoogte van de voormalige woning in de noordoostelijke hoek.

2.3. Assessment vondsten

Niet van toepassing. Er werd geen relevant vondstmateriaal aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek. Het aangetroffen materiaal in de afvalkuilen is van een te recente datum om enige archeologische waarde te hebben.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

Het plangebied wordt gekenmerkt door een droge leembodem met colluviaal pakket. Door de aanwezigheid van het colluvium werden de proefsleuven op meerdere niveaus aangelegd, meer bepaald direct onder de teelaarde, binnen het colluviaal pakket en op de C-horizont. Daarbij werden de sleuven stelselmatig en laagsgewijs verdiept om de eventuele aanwezigheid van archeologische sporen na te gaan. In de geplaatste bodemprofielen kunnen aanwijzingen van colluviale afzettingen worden opgemerkt. De ouderdom van het colluvium kon echter niet worden bepaald wegens het ontbreken van vondstmateriaal.

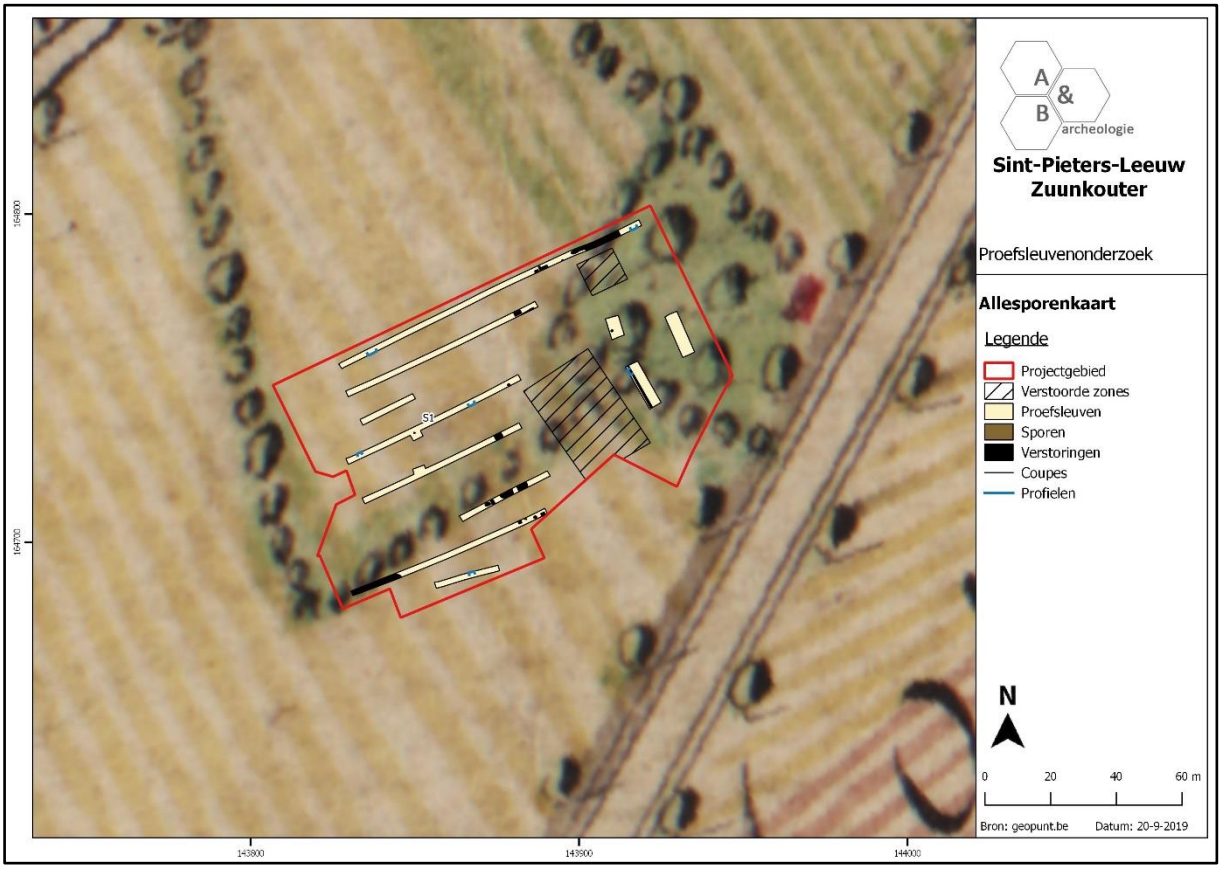
Tijdens het onderzoek werd slechts één grondspoor aangetroffen, centraal in sleuf 5. Het gaat om een paalkuil met diepte van ca. 25cm. In de omgeving werd de proefsleuf uitgebreid maar dit leverde geen verdere sporen op. Het spoor wordt gekenmerkt door een grijskleurige vulling met lemige textuur waarin een relatief grote hoeveelheid houtskool aanwezig was. Het spoor leverde kon wegens het ontbreken van vondstmateriaal niet gedateerd worden. Verder werd een groot aantal verstoringen van recente aard geregistreerd. Het gaat om afvalkuilen, leidingen, vergravingen etc. De meeste kennen vermoedelijk hun oorsprong in de laatste helft van de 20ste eeuw. In de kuilen werd een grote hoeveelheid glas, waaronder bierflesjes van o.a. de naburige brouwerij Belle-Vue, metaal, asbest, bouwkeramiek, industrieel wit aardewerk, plastiek etc. aangetroffen.

In de directe omgeving van het plangebied waren reeds een beperkt aantal archeologische vindplaatsen gekend. Het gaat voornamelijk om bestaande gekende structuren waaronder de priorij van Klein-Bijgaarden (CAI ID 6123), enkele sites met walgracht of kastelen (CAI ID 6124, 3276, 3279, 6320, 6318, 6189, 6312), de Onze-Lieve-Vrouwe Kerk (CAI ID 3278). Ten oosten van de dorpskern van Ruisbroek wordt verder nog een losse vondst van een Romeinse tegula vermeld (CAI ID 3281).

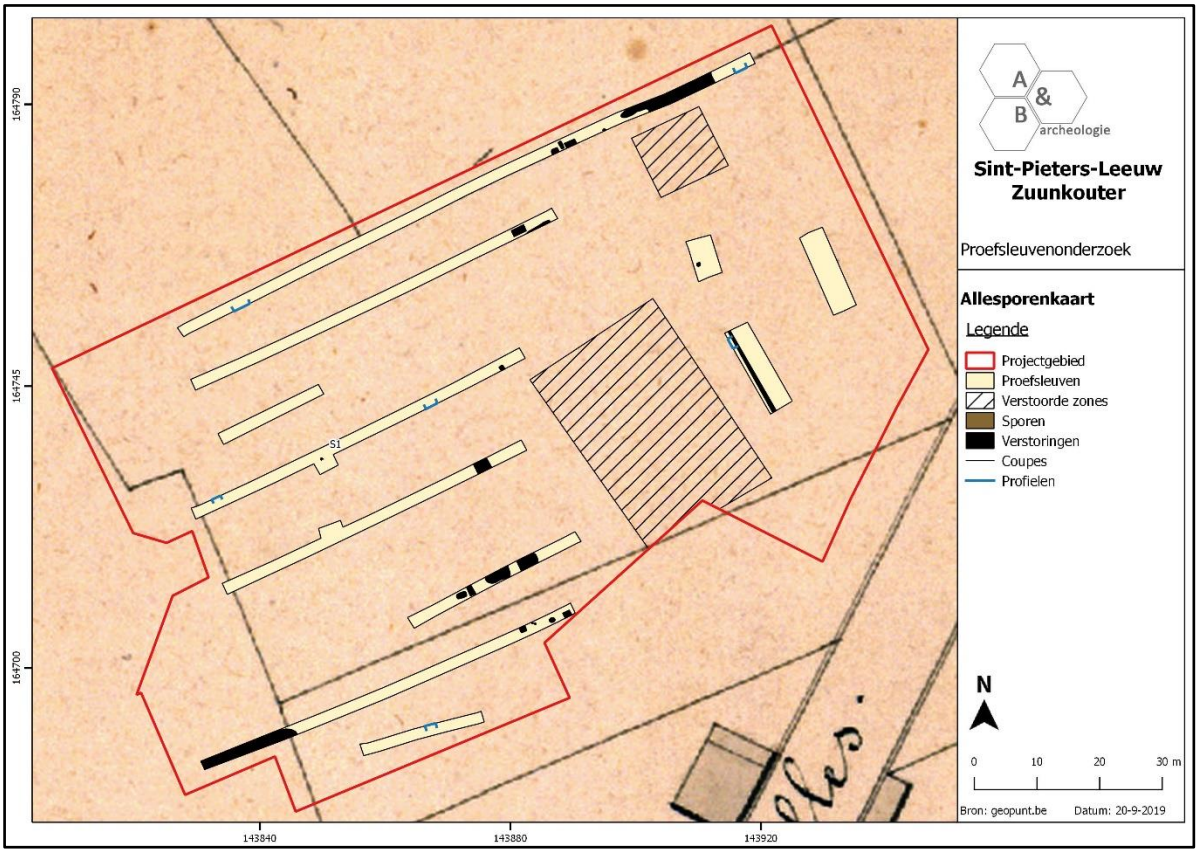
Ondanks het archeologisch potentieel van de omgeving geeft het proefsleuvenonderzoek aan dat er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied geen archeologische site aanwezig is. Er werd slechts één grondspoor aangetroffen, naast enkele afvalkuilen en vergravingen van recente datum. Een verder archeologisch onderzoek zal dan ook geen kenniswinst opleveren over de ontwikkeling van het plangebied en zijn ruime omgeving.

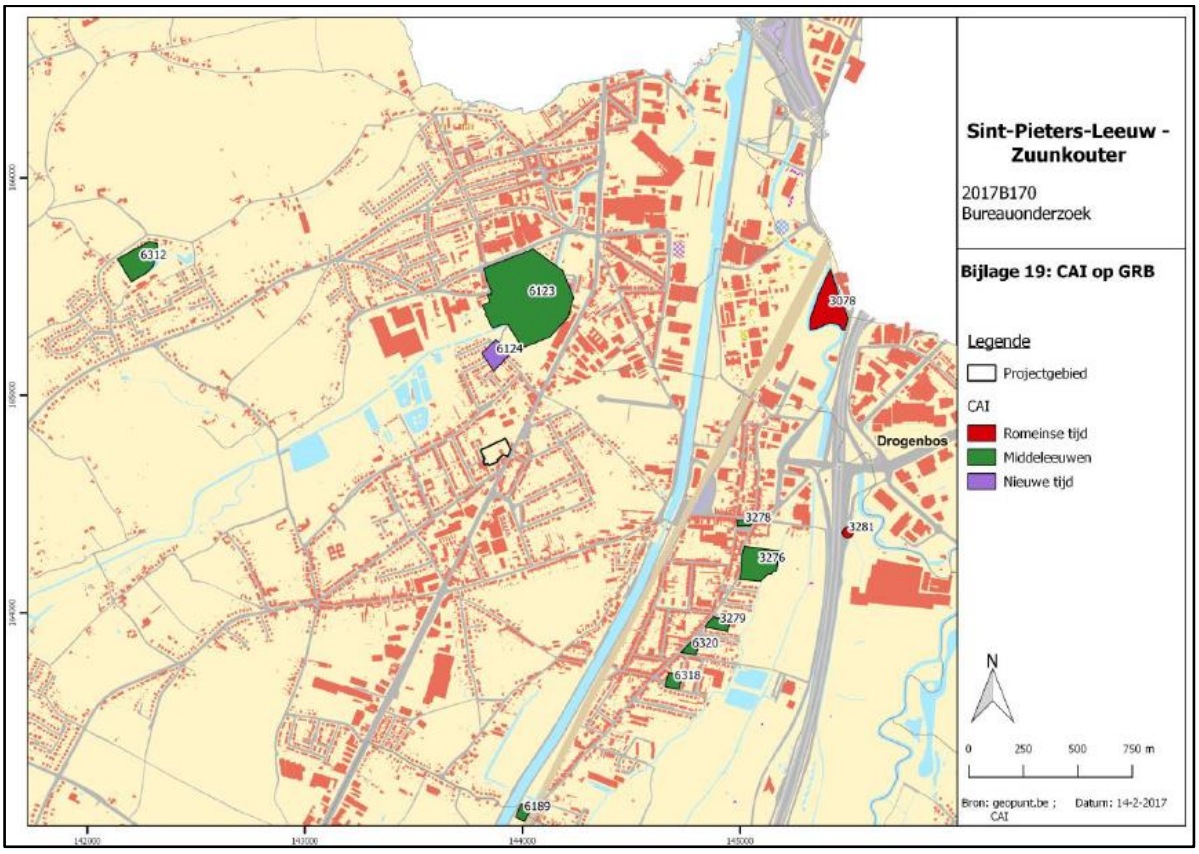

Figuur 27 Allesporenkaart geprojecteerd op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be).

Figuur 28 Allesporenkaart geprojecteerd op de Ferrariskaart (1777) (bron: geopunt.be).

Figuur 29 Allesporenkaart geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt.be).

Figuur 30 Uitsnede van de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) met vindplaatsen in de omgeving van het projectgebied (Figuur overgenomen uit de bureaustudie, bron: geopunt.be en CAI).

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Hoewel er afgaande op de gekende archeologische sites in de omgeving een zekere kans was op het aantreffen sites met grondsporen, werd tijdens het proefsleuvenonderzoek slechts één grondspoor aangetroffen, waarvan de datering onzeker blijft gezien de afwezigheid van vondstmateriaal. Verder werden verschillende recente afvalkuilen en andere verstoringen van recente datum aangetroffen. Een verder archeologisch onderzoek van het plangebied zal bijgevolg geen significante kenniswinst inhouden en wordt dan ook niet geadviseerd.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd slechts één archeologisch spoor geregistreerd. Het betreft een houtskoolrijk paalkuiltje met een grijskleurige, lemige vulling. Er werd geen vondstmateriaal aangetroffen in de vulling, waardoor de datering van het spoor onzeker blijft. In de directe omgeving werden geen andere paalsporen aangetroffen. Verder werden slechts enkele afvalkuilen en vergravingen van recente datum aangesneden bij het vooronderzoek.

- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?

Het aangetroffen spoor kent een relatief gunstige bewaring tot op een diepte van ca. 25cm. Elders op het terrein werden wel diverse verstoringen vastgesteld.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?

Er werd een kijkvenster aangelegd om na te gaan of het spoor al dan niet deel uitmaakt van een structuur. Er werden echter geen verdere sporen aangetroffen. De paalkuil kan dus als een geïsoleerd spoor worden omschreven.

- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen aanwijzingen aangetroffen voor artisanale activiteiten of andere functionele eigenschappen.

- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?

Er kon geen duidelijke relatie tussen het aangetroffen spoor en het landschap worden vastgeseld. Het spoor werd aangetroffen onder het colluviaal pakket, op het niveau van de C-horizont.

- Kan een archeologische site uitgesloten worden?

Op basis van het proefsleuvenonderzoek kan de aanwezigheid van een archeologische site binnen de grenzen van het plangebied worden uitgesloten. Er werd slechts één relevant spoor geregistreerd. Een verder archeologisch onderzoek zal dan ook geen significante kenniswinst opleveren voor het projectgebied en zijn ruime omgeving.

- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

Over het gehele planggebied werden recente verstoringen aangetroffen. Deze bevonden zich voornamelijk in de oostelijke helft van het plangebied, geassocieerd met de voormalige bebouwing en parking. Ook in het westelijke deel werden echter verschillende verstoorde zones opgetekend. Bovendien is de zone van de voormalige woning vervuild met asbest en bevindt zich in het noordoosten een grote propaantank.

3. Samenvatting

De nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Sint-Pieters-Leeuw Zuunkouter, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, werd door de initiatiefnemer een archeologienota toegevoegd aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota[3] bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit proefsleuvenonderzoek beschreven.

Het totale plangebied is ca. 9582,2m² groot en werd grotendeels vrijgemaakt van obstakels. Er werden echter twee niet-onderzoekbare zones vastgesteld met een oppervlakte van ca. 760m² en 125m². De onderzoekbare zone was bijgevolg nog 8697,2m² groot. Hiervan werd 957,6m² (11%) onderzocht door middel van proefsleuven en 11,7m² (0,1%) door middel van kijkvensters. De in de Code van Goede Praktijk vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% werd daarmee dus net niet bereikt (11,1%). Toch kon deze dekking een representatief beeld werpen op de archeologische verwachtingen van het terrein.

Hoewel er afgaande op de gekende archeologische sites in de omgeving een zekere kans was op het aantreffen sites met grondsporen, werd tijdens het proefsleuvenonderzoek slechts één grondspoor aangetroffen, waarvan de datering onzeker blijft gezien de afwezigheid van vondstmateriaal. Verder werden verschillende recente afvalkuilen en andere verstoringen van recente datum aangetroffen. Een verder archeologisch onderzoek van het plangebied zal geen significante kenniswinst inhouden en wordt dan ook niet geadviseerd.

[3] https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2176

4. Bibliografie

- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/2176
- www.geopunt.be

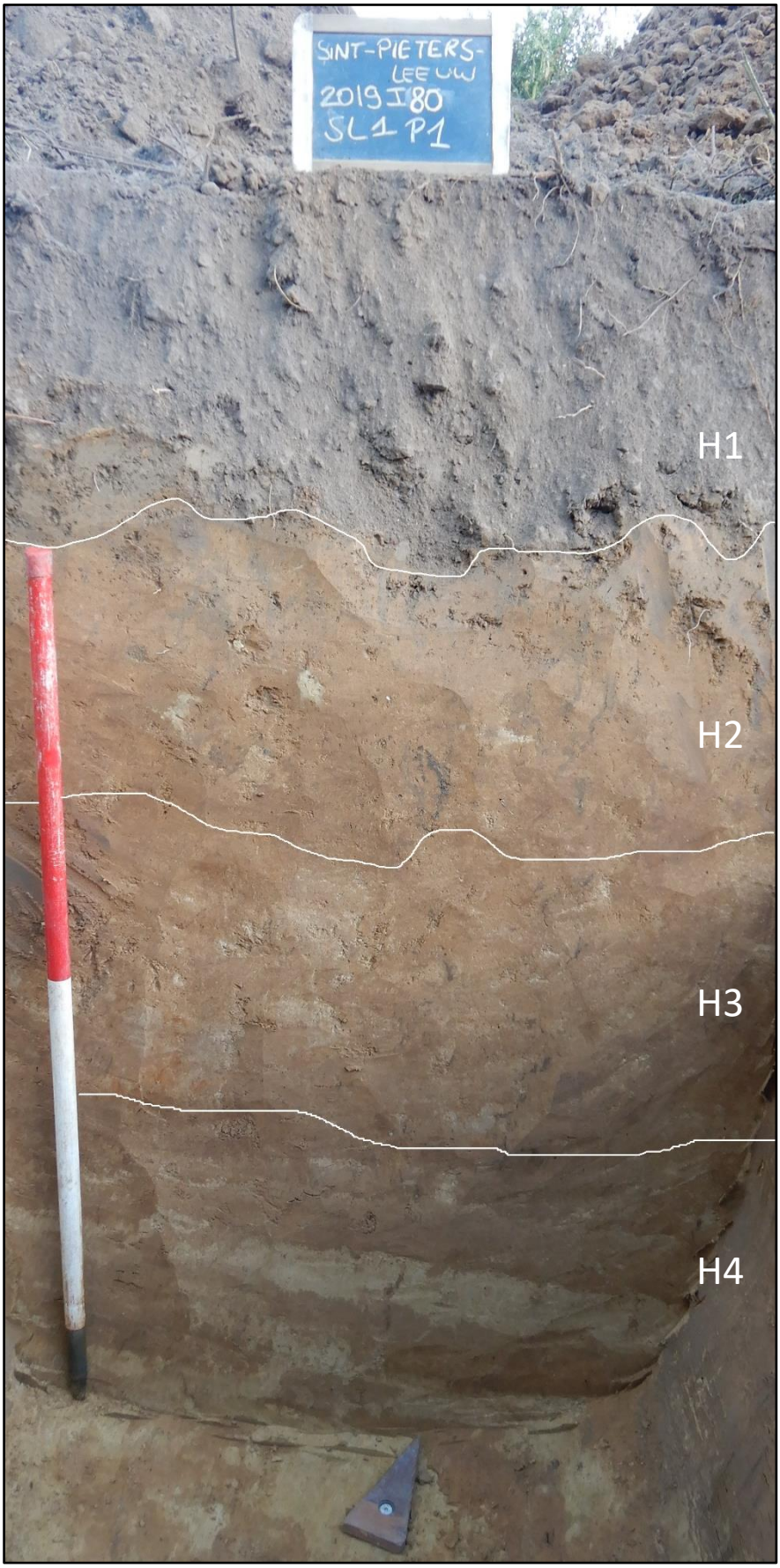
5. Bijlages

- Referentieprofielen

Projectcode	2019I80		**Coördinaten**	X 143866,37; Y 164690,74	
Type onderzoek	Proefsleuven			X 143868,06; Y 164691,14	
Profielnummer	P1		**Hoogte**	+32,62m TAW	
Oriëntatie	W-O		**Grondwater**	Niet bereikt	
Datum	18/09/2019		**Classificatie**	Abp	
Weer	Droog, zonnig			Droge leembodem zonder profielontwikkeling	
Beschrijving	Paulien Fonteyn		**Fotonr**	34	
Landgebruik	Grasland		**Plannr**	Zie allesporenkaart	
Vegetatie	Gras				

Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	35	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H2	colluvium	35	75	Droog	Ja	Vrij vaag	Vrij recht
H3	C1	75	115	Droog	Ja	Vrij vaag	Vrij recht
H4	C2	115		Droog	Nee	/	/

Kleur (visueel)	Vochtigheid	Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen
		symbool	beschrijving	
Donkergrijsbruin	Droog	A	Leem	/
Lichtbruin	Droog	A	Leem	Colluvium
Bleekbruin, beige gevlekt	Matig droog	A	Leem	/
Bruin, beige gelaagd	Matig droog	A	Leem	/

Figuur 31 Zicht op profiel 1 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het zuidelijke deel van het plangebied vanuit het westen. 5
Figuur 2 Zicht op het noordelijke deel van het plangebied vanuit het westen..... 6
Figuur 3 Zicht op het zuidoostelijke deel van het plangebied met de verstoorde en vervuilde (asbest) zone ter hoogte van het voormalige gebouw met huisnummer 276A. 6
Figuur 4 Zicht op de oostelijke verharde zone met steenslag van de voormalige parking. 7
Figuur 5 Algemeen sleuvenplan geprojecteerd op het GRB met aanduiding van de niet-onderzoekbare zones (bron: geopunt.be). 10
Figuur 6 Algemeen sleuvenplan geprojecteerd op de geplande werken (bron: initiatiefnemer).....10
Figuur 7 Algemeen sleuvenplan met hoogte-indicaties en locatie van de referentieprofielen, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be). 11
Figuur 8 Aanleg van de proefsleuven.....11
Figuur 9 Aanleg van de proefsleuven ter hoogte van de voormalige parking met een aanzienlijk verstoord pakket.....12
Figuur 10 Opmeten van de proefsleuven. 12
Figuur 11 Weergave van het projectgebied op de bodemkaart (Figuur overgenomen uit de bureaustudie, bron: DOV).....14
Figuur 12 Weergave van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Figuur overgenomen uit de bureaustudie, bron: geopunt.be). 14
Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1. Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 5. 15
Figuur 15 Profiel 3 in sleuf 5. Figuur 16 Profiel 4 in sleuf 8.....15
Figuur 17 Profiel 5 in sleuf 8. Figuur 18 Profiel 6 in sleuf 10. 16
Figuur 19 Allesporenkaart geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be). 17
Figuur 20 Detail van het algemene sporenplan ter hoogte van spoor 1, geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....18
Figuur 21 Vlakfoto van spoor 1 in sleuf 5. 18
Figuur 22 Coupe op spoor 1 in sleuf 5. 19
Figuur 23 Zicht op enkele recente verstoringen in sleuf 3. 19
Figuur 24 Zicht op sleuf 4 vanuit het oosten.....20
Figuur 25 Zicht op sleuf 7 vanuit het oosten; rechts een kriek Belle-Vue flesje uit één van de recente kuilen. 20
Figuur 26 Zicht op een grote verstoring in sleuf 8, ter hoogte van de voormalige woning in de noordoostelijke hoek.....21
Figuur 30 Allesporenkaart geprojecteerd op de luchtfoto van 2018 (bron: geopunt.be).....26
Figuur 31 Allesporenkaart geprojecteerd op de Ferrariskaart (1777) (bron: geopunt.be). 26
Figuur 32 Allesporenkaart geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (bron: geopunt.be). 27
Figuur 33 Uitsnede van de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) met vindplaatsen in de omgeving van het projectgebied (Figuur overgenomen uit de bureaustudie, bron: geopunt.be en CAI). 27
Figuur 34 Zicht op profiel 1 in sleuf 1 met aanduiding van de stratigrafische eenheden. 33

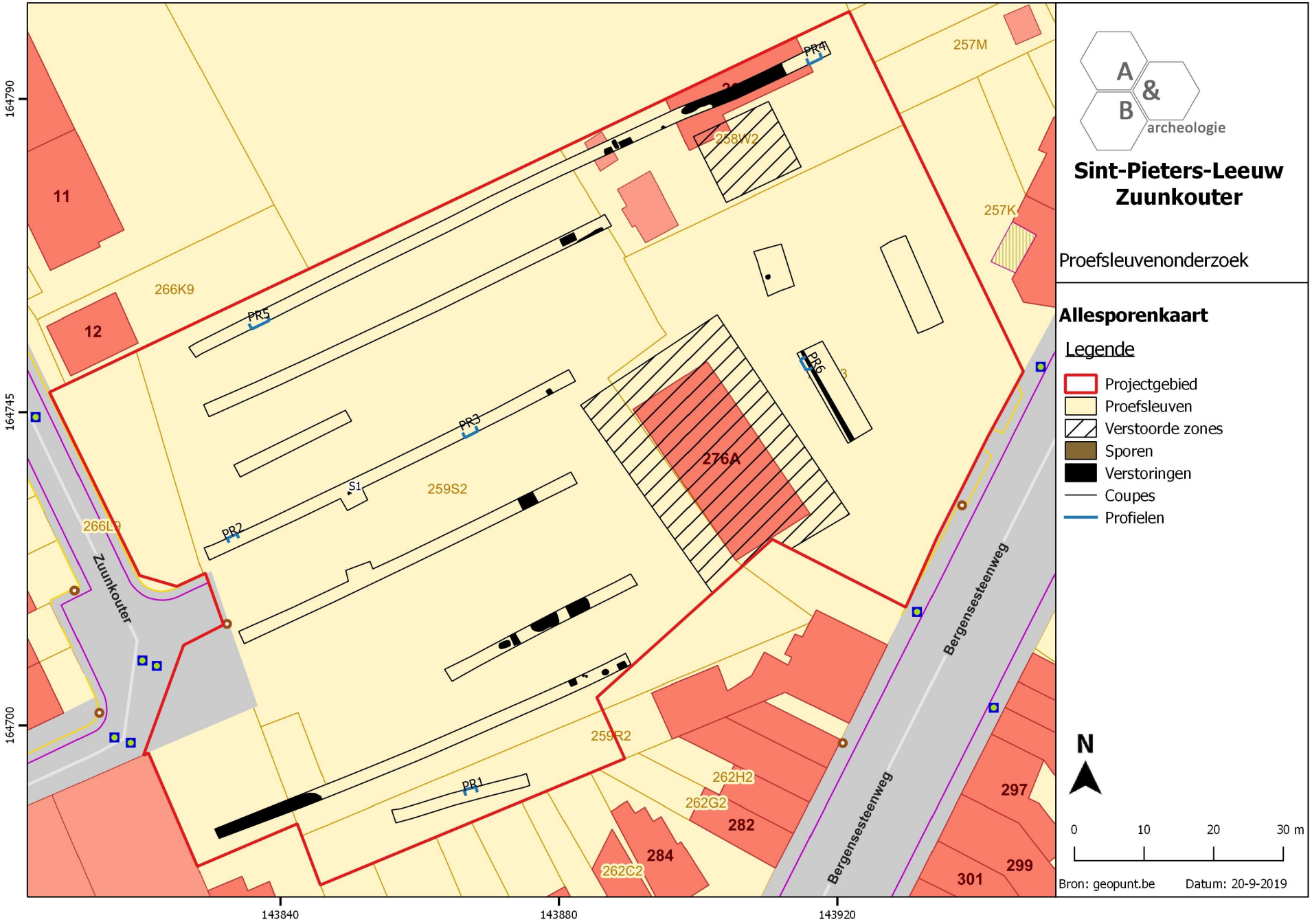
- Plannenlijst proefsleuvenonderzoek 2019I80

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Sleuvenplan	Allesporenplan	Onbepaald	X	20/09/2019

Sporenlijst

2019I80 Proefsleuvenonderzoek Sint-Pieters-Leeuw Zuunkouter

Spoornr	Werkputnr./Sleufnr.	Sectornr.	Vaknr.	Vlaknr.	Interpretatie	Associatie	Datum	Aflijning	Datering	Coupe (x,y)	Diepte	Opmerkingen	Laag						Bouwelement					Relatie	Vondstnr	Staalnr	Fotonr	Tekening (kaart, plan, plattegrond, coupe of profiel)
													Nummer	Aard (HOM/HET)	Kleur	Textuur	Inclusies	Bioturbatie	Constructie	Fasering	Materiaal	Afwerking	Techniek					
1	5	1	/	1	paalkuil	/	18/09/2019	vrij scherp	onbepaald	X 143849,7; Y 164733,3 X 143850,0; Y 164733,5	ca. 25cm	/	1	HET	GR	A	HK	nee	/	/	/	/	/	/	/	/	21-22	/

A & B archeologie
Sint-Pieters-Leeuw
Zuunkouter
Proefsleuvenonderzoek
Allesporenkaart
Legende
Projectgebied
Proefsleuven
Verstoorde zones
Sporen
Verstoringen
Coupes
Profielen
N
0 10 20 30 m
Bron: geopunt.be
Datum: 20-9-2019
164790
164745
164700
143840
143880
143920
11
12
266K9
266L9
257M
257K
258W2
259S2
259R2
276A
262H2
262G2
262C2
282
284
297
299
301
PR1
PR2
PR3
PR4
PR5
PR6
S1
Zuunkouter
Bergensesteenweg
Bergensesteenweg